

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode
Croatian Society for Bird and Nature Protection
Poštanska adresa: Gundulićeva 19a; HR-31000 Osijek
tel: +385 31 202 796; Mobilni: +385 95 909 87 53

Ministarstvo kulture
Uprava za zaštitu prirode
Runjaninova 2
HR-10000 Zagreb

U Osijeku, 12. kolovoza 2009.

Predmet: Primjedbe i prijedlozi na nacrt Pravilnika o procjeni utjecaja na ekološku mrežu (poziv na klasu: 612-07/09-49/0649) – dostavlja se

Predloženi Pravilnik o procjeni utjecaja na ekološku mrežu sadrži četiri bitna problema:

- 1) **Onemogućava adekvatno sudjelovanje javnosti u svim fazama procjene utjecaja na ekološku mrežu** - u postupku prethodne ocjene plana, programa ili zahvata tj. člancima 10-11., te 20-22. javnost je u cijelosti isključena iz postupka, već se uvodi prostor diskrecijskog prava djelatnika Ministarstva i drugih nadležnih tijela da utvrđuju značaj utjecaja zahvata na područje ekološke mreže. Ovakva pravna rješenja smatramo pogrešnim jer ograničavaju pravo javnosti, te otvaraju prostor za koruptivne aktivnosti. Dapače, javnost nema mogućnosti uopće saznati da su izdane odgovarajuće potvrde i mišljenja o prethodnoj ocjeni plana i programa ili zahvata. Stoga navedene članke treba izmijeniti tako da se:
 - **Uvede obveza informiranja javnosti o podnošenju svih zahtjeva** za prethodnom ocjenom plana i programa, te zahvata na prirodu, kako putem interneta na stranicama Ministarstva i nadležnih tijela, tako i putem objave oglasa u lokalnim dnevnim novinama
 - **Uvede pravo javnosti na davanje mišljenja o pojedinom zahtjevu** unutar određenog roka od najmanje 15 dana
 - **Uvede obveza objavljivanja izdanih potvrda i mišljenja** Ministarstva i drugih nadležnih tijela iz čl. 10. i 21. na internet stranicama Uprave za zaštitu prirode Ministarstva kulture

- 2) **Slabljenje funkcije Državnog zavoda za zaštitu prirode** – člancima 12.st.3., 25.st.3., te 36.st.3. predviđeno je da Ministarstvo **može zatražiti** mišljenje Državnog zavoda za zaštitu prirode. Ovakvu formulaciju smatramo pogrešnom iz slijedećih razloga:
 - Državni zavod za zaštitu prirode, temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode, kao i u praksi, predstavlja krovnu i najstručniju ustanovu u državi za poslove zaštite prirode. Iako bi mi to možda željeli, **djelatnici Ministarstva** (zbog samog opisa posla, obavljanja djelatnosti i ostalih razloga) **ne posjeduju odgovarajuće stručno specijalističko znanje** (jer da ga posjeduju ne bi uopće bilo potrebe za osnivanjem DZZP).
 - Ovim iznimkama uvodi se prostor „diskretnog prava” djelatnika Ministarstva da odlučuje o tome da li je potrebno tražiti mišljenje DZZP ili ne. Ovo pravo diskrecije,

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode

Croatian Society for Bird and Nature Protection

Poštanska adresa: Gundulićeva 19a; HR-31000 Osijek

tel: +385 31 202 796; Mobilni: +385 95 909 87 53

naravno, pravno nije utemeljeno u ostalim zakonskim propisima RH, uključujući Ustavu. Na temelju dugogodišnjeg iskustva u poslovima zaštite prirode možemo se zapitati slijedeće: u kolikom broju slučajeva (zahtjeva) će djelatnici Ministarstva odlučiti da nije potrebno mišljenje Zavoda? Ili ako želimo postaviti još brutalnije pitanje: Koliko puta će djelatnik Ministarstva, poput npr. Eugena Draganovića, smatrati potrebnim tražiti mišljenje Zavoda o pojedinom zahvatu? S druge strane, ovim iznimkama uvodi se prostor za netransparentnost i korupciju samog postupka.

- Iz gore navedenih razloga smatramo da u navedenim člancima **mora stajati obveza da Ministarstvo** u svim slučajevima **mora tražiti mišljenje Zavoda**. Za izdavanje tog mišljenja potrebno je produžiti rok sa 10 na 30 dana.
- 3) **Suglasnost za izradu procjena utjecaja na prirodu** – Člancima 7. i 17. predviđeno je da izrađivači elaborata ocjene prihvatljivosti suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode **stječu pod uvjetima** propisanim posebnim propisima iz **područja zaštite okoliša**. Ovakvo rješenje smatramo duboko pogrešnim iz slijedećih razloga:
- Prvo, „*sustav zaštite okoliša u RH je mutirao*” – da citiramo našeg kolegu Vjerana Piršća iz Eko-Kvarnera, te je dio tvrtki koje izrađuju studije utjecaja na okoliš, unatoč dobivenim suglasnostima za obavljanje stručnih poslova u potpunosti nekompetentan za obavljanje tih poslova. Drugim riječima, sustav procjene utjecaja na okoliš je duboko korumpiran. To, posljedično, uzrokuje velike afere i skandale u javnosti od kojih ćemo za ilustraciju spomenuti samo dvije: SUO regulacije rijeke Drave od 0-56 rkm ili tvornica Rockwool u Istri.
 - Očekivati da će **iste, nekompetentne tvrtke** izraditi kvalitetni elaborat ocjene prihvatljivosti zahvata na prirodu je u najmanju ruku (i da upotrijebimo najblažu riječ) – naivno.
 - Iz gore navedenih razloga smatramo da **Uprava za zaštitu prirode i Državni zavod za zaštitu prirode trebaju razviti vlastiti sustav licenciranja i izdavanja suglasnosti za obavljanje poslova zaštite prirode**, kako za tvrtke tako i za pojedince. U cijelosti je potrebno spriječiti da ista tvrtka izrađuje/razrađuje pojedini plan i program ili zahvat, te prethodnu ocjenu prihvatljivosti istog na ekološku mrežu/prirodu. Isto tako treba uvesti praksu da ocjenu elaborata prethodne prihvatljivosti koju je izradila jedna tvrtka ili pojedinac vrši konkurentna tvrtka ili pojedinci. Jedino tako će se moći spriječiti korupcija sustava zaštite prirode i povećati kvaliteta izrađenih dokumenata.
- 4) **Procjena utjecaja na prirodu izvan područja ekološke mreže** – čl. 50 Nacrta Pravilnika predviđeno je da danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti zahvata na prirodu (NN 89/07). Ovakvo rješenje smatramo duboko pogrešnim iz slijedećih razloga:
- Na području RH možemo razlikovati područja ekološke mreže i ona izvan njih. Nacionalna ekološka mreža trenutno obuhvaća 47% kopnenog i 38% morskog područja RH i većim dijelom se preklapa sa predloženim NATURA2000 područjima, što znači da je u najvećem dijelu riječ o područjima **od međunarodnog značaja**. Međutim, izvan područja trenutne Nacionalne ekološke mreže postoje dijelovi prirode

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode

Croatian Society for Bird and Nature Protection

Poštanska adresa: Gundulićeva 19a; HR-31000 Osijek

tel: +385 31 202 796; Mobilni: +385 95 909 87 53

koji su od nacionalnog značaja za zaštitu biološke i krajobrazne raznolikosti, te koji nisu dio NEM-a samo zbog činjenice da nitko nije stigao valorizirati njihovu vrijednost. HDZPP npr. sukladno svojim mogućnostima redovito upućuje prijedloge za uvrštanje „novootkrivenih” tj. valoriziranih područja na NEM.

- Stoga smatramo da bi uz Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu morao postojati i Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu izvan područja ekološke mreže. U protivnom, zakonskim rješenjima koja su trenutno na snazi ili se predlažu, **53% kopnenog i 62% morskog područja ostaje bez adekvatne procjene utjecaja na prirodu**, te je prepušteno „svojoj sudbini”, što je u suprotnosti i s Općim odredbama Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05). **Posljedica predloženog rješenja jest da Republika Hrvatska na ovaj način dugoročno neće moći očuvati svoju biološku i krajobraznu raznolikost**, već će imati (malo veće) rezervate prirode. Da bi se ovakva rješenja uvela u pravilnik potrebno je odgovarajuće mijenjati i sadašnji Zakon o zaštiti prirode, čije posljednje izmjene i dopune su bile rađene „u tajnosti” i bez bitnijeg sudjelovanja šire strukovne javnosti. Smatramo da je ovo dobra prilika da se postojeći Zakon o zaštiti prirode bitno unaprijedi u cilju kvalitetnije zaštite prirode u praksi.

Od ostalih primjedbi navodimo slijedeće:

- 5) U čl. 28.st.4. vrijeme najmanjeg trajanja javnog uvida potrebno je uvećati na 30 dana kako bi se omogućilo adekvatno sudjelovanje javnosti.
- 6) U čl. 44.st.2 potrebno je ugraditi obvezu objavljivanja informacije o postupcima za utvrđivanje prevladavajućeg javnog interesa, osim na internetskoj stranici, i u sredstvima javnog priopćavanja. Ne vidimo razlog zbog čega bi objavljena informacija na internetskoj stranici bila ograničena na samo 30 dana. Smatramo da bi ona trebala ostati na stranicama Ministarstva trajno, barem u Arhivi.

S poštovanjem

Tibor Mikuska

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode